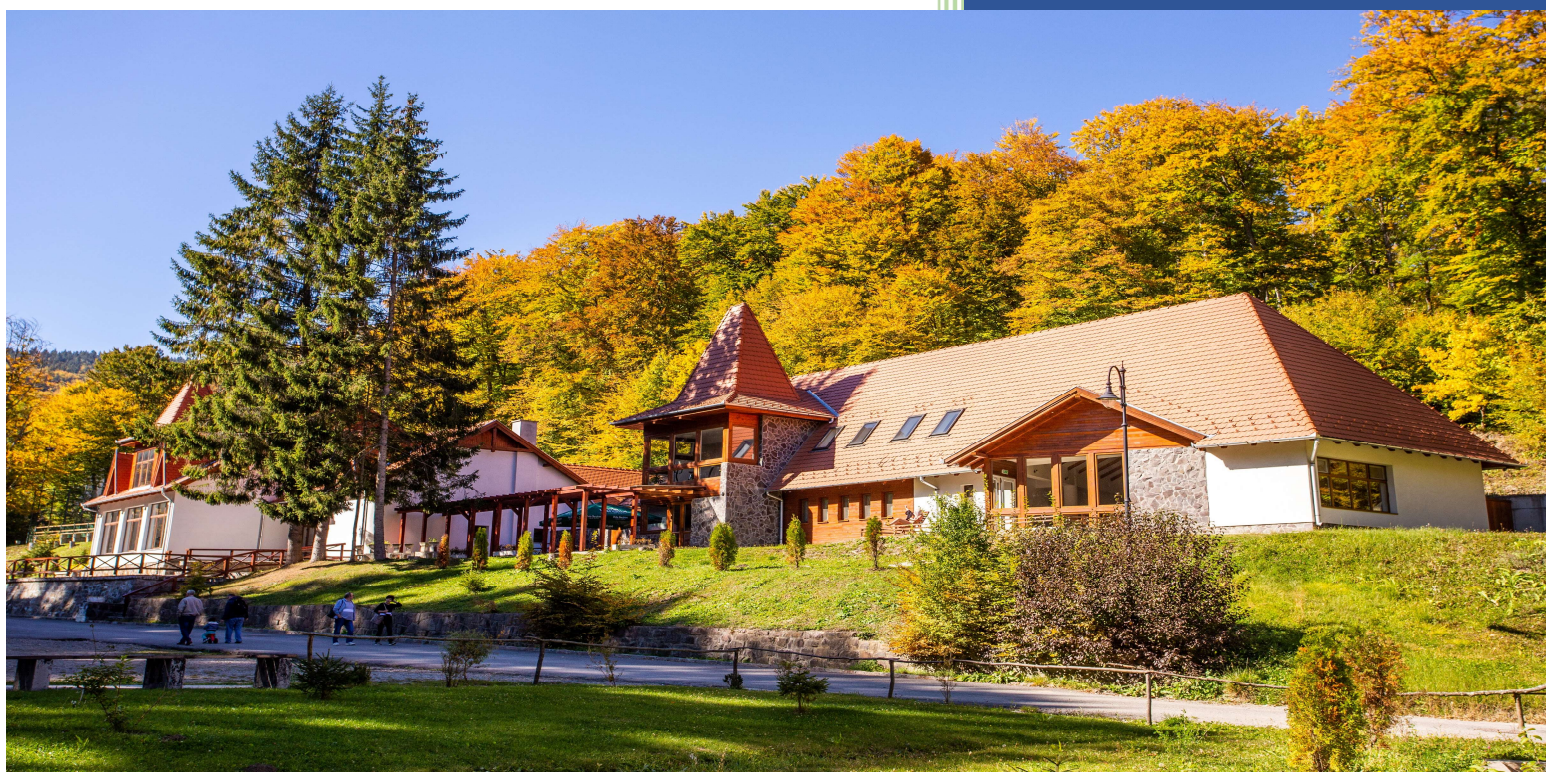

Profilul județului Covasna

Cuprins

1. Informații generale	2
2. Infrastructura de transport	3
2.1. Infrastructura principală de transport	3
2.2. Distanțele rutiere față de principalele puncte de interes național	5
2.2. Indicatori statistici privind infrastructura județeană de transport	5
3. Demografie	8
3.1. Evoluția principalilor indicatori demografici	8
3.2. Populația la nivel de localitate	11
3.3. Participarea populației la activitatea economică	12
4. Economia	14
4.1. Indicatori macroeconomici	14
4.1.1. Produsul Intern Brut	14
4.1.2. Investițiile străine directe	16
4.1.3. Exporturi	17
4.2. Profil economic sectorial	17
4.2.1. Industrie și servicii	18
4.2.2. Agricultură	19
4.2.3. Turism	22
4.3. Indicatori privind mediul antreprenorial	24
4.3.1. Dinamica antreprenorială	24
4.3.2. Principalii indicatori economico-financiari	26
5. Piața forței de muncă	27
6. Infrastructura educațională, de cercetare și de sănătate	29
6.1. Infrastructura educațională	29
6.2. Capacități de cercetare	30
6.3. Infrastructura de sănătate	31

1. Informații generale

- ✚ **Așezare:** în partea centrală a României și în partea sud-estică a Regiunii Centru
- ✚ **Suprafață:** 3710 kmp (1,6 % din teritoriul țării), fiind considerat județ de mărime mică
- ✚ **Unități administrativ-teritoriale:** 5 orașe și municipii (reședința de județ este Sfântu Gheorghe), 40 comune și 122 sate
- ✚ **Relieful:** Dominat de zone montane relieful este format din 3 unități majore: o coroană exterioară muntoasă mai înaltă (M-ții Nemira, M-ții Vrancei, M-ții Întorsurii), cu altitudini de peste 1.600 metri; în partea centrală o zonă depresionară - depresiunea plană a Brașovului (formată din Depr. Târgu Secuiesc, Depr. Sfântu Gheorghe), iar spre nord și vest o zonă montană cu altitudini mai reduse ce rareori depășesc 1200 metri (M-ții Baraolt și Bodoc). Altitudinea minimă: 468 m (baza de eroziune a pârâului Baraolt la Augustin), iar altitudinea maximă: 1777 m (Vârful Lăcăuți din M-ții Brețcului);
- ✚ **Clima:** temperat-continentală cu nuanțe climatice în funcție de particularitățile reliefului: climat umed și răcoros în zona montană și climat mai cald și uscat în zona de podiș și culoare depresionare
- ✚ **Numărul locuitorilor:** 199 993 locuitori (1 ianuarie 2022); **Grad de urbanizare:** 46,1%; **Structura etnică:** români 23,3%, maghiari 73,8%, romi 2,7%, germani 0,1%, alții 0,1% (Recensământ 2011)
- ✚ **Orașe:** 2 municipii: Sfântu Gheorghe, Târgu Secuiesc și 3 orașe: Baraolt, Covasna și Întorsura Buzăului
- ✚ **Resurse naturale:** cărbuni (lignit), ape minerale carbogazoase, clorurat-sodice, feruginoase, bicarbonatate, iodobromurate și sulfuroase, roci de construcție (andezit, diatomită, nisipuri, pietrișuri, gresii, argile), lemn
- ✚ **Economie:** PIB /locuitor: 15392 euro PCS¹ (2020); **Structura:** servicii 55,3%, industrie 31,2%, construcții 4,8%, agricultura 8,7%
- ✚ **Utilizarea terenului:** arabil 22,4%, pășuni 16,4%, fânețe 11,1%, vii și livezi 0,2%, păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră 44,5%, ape, alte suprafețe 5,4% (2014).
- ✚ **Transport:** lungimea rețelei rutiere: 874 km (densitatea drumurilor: 23,6 km/100 kmp) lungimea rețelei feroviare: 116 km (2021)
- ✚ **Capacitatea de cazare turistică:** 5033 locuri de cazare în 106 unități cu funcțiuni de cazare turistică (2021); **Număr turiști cazați:** 131,7 mii persoane (2021)
- ✚ **Principalele forme de turism:** turism balnear, agroturism, turism montan, turism de agrement. **Obiective turistice:** stațiuni balneoclimaterice (Covasna, Balványos, Malnaș, Vâlcele), rezervații naturale (Mestecănișul de la Reci, Muntele Puciosu cu Peștera de sulf Turia), biserici fortificate (Bodoc), cetăți țărănești (Belin, Cernat), castele (Arcuș), conace (Mikes-Zabala, Kalnoky-Micloșoara).

---

¹ Paritatea de Cumpărare Standard (PCS) reprezintă moneda de referință stabilită la nivelul UE, fiind o unitate de valută convențională ce exclude influența diferențelor între nivelul prețurilor dintre țări, permițând astfel comparații internaționale.

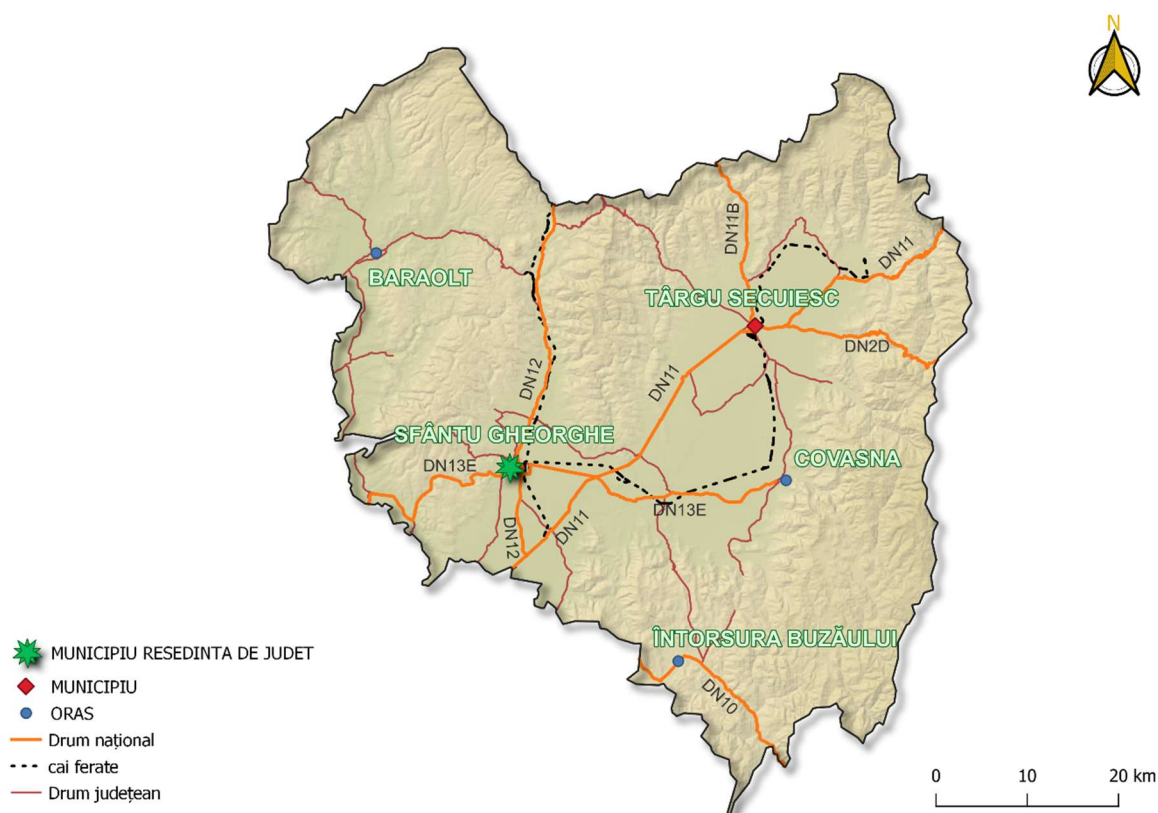
2. Infrastructura de transport

2.1. Infrastructura principală de transport

Infrastructura principală de transport se compune din rețeaua rutieră principală (formată din 303 km de drumuri naționale) și din rețeaua feroviară națională care, pe teritoriul județului, însumează 116 km.

Rețeaua rutieră principală asigură legătura județului Covasna cu județele învecinate, Capitala și cu rețeaua europeană de transport, facilitând deplasarea unui număr mare de persoane și a unui volum de mărfuri în creștere rapidă. Infrastructura secundară de transport este formată din 273 km de drumuri județene și 298 km de drumuri comunale care asigură transportul în interiorul județului.

Deși nu dispune de un aeroport propriu, județul Covasna este deservit de două aeroporturi aflate pe o rază de 180 km, la maxim 3 ore, în municipiile Târgu Mureș și Sibiu.

a. Infrastructura rutieră

- **Drumuri de importanță europeană:**

- **E578 (DN12):** cale secundară a transporturilor rutiere din Europa, aflată în totalitate pe teritoriul României, asigurând legătura dintre drumurile europene: E58, E60 și

E574. Sectorul de drum european din județul Covasna asigură legătura între orașele: Reghin, Gheorgheni, Miercurea Ciuc și Sfântu Gheorghe.

- **E574** (DN11): cale secundară a transporturilor rutiere din Europa, aflată în totalitate pe teritoriul României, sectorul de drum european din județul Covasna asigură legătura între orașele: Craiova, Pitești, Brașov, Târgu Secuiesc, Onești, Bacău.

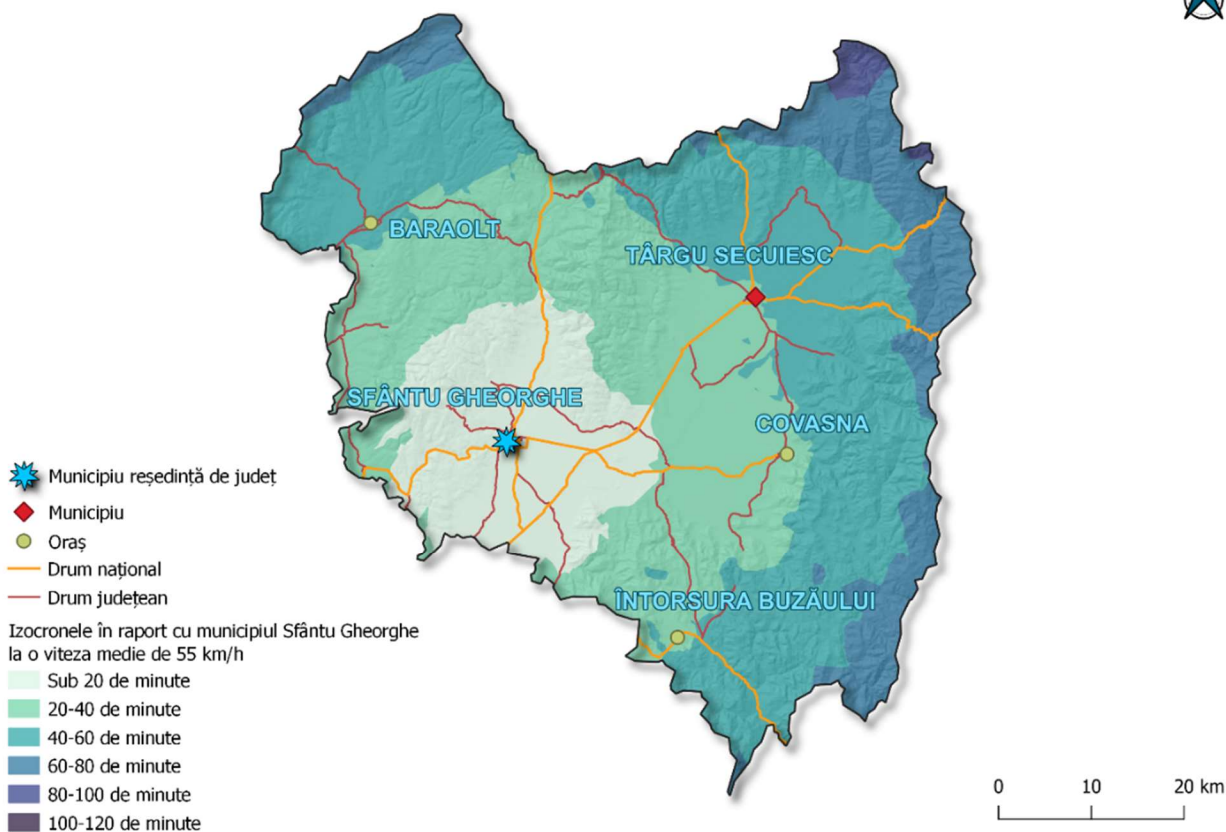
- **Drumuri de importanță națională și județeană:**

- **DN2D:** drum național ce asigură legătura dintre Târgu Secuiesc și Focșani (jud. Vrancea), traversând Munții Vrancei pe valea Putnei
- **DN10:** drum național ce leagă orașele Brașov, Întorsura Buzăului și Buzău, traversând Carpații de Curbură prin Pasul Buzău
- **DN11B:** drum național secundar ce asigură legătura dintre orașul Târgu Secuiesc și localitățile din partea de nord a județului Covasna, ajungând până în județul Harghita (Cozmeni)
- **DN13E:** drum național ce asigură legătura dintre localități din județul Brașov (Feldioara, municipiul Brașov) și Întorsura Buzăului, Sfântu Gheorghe și Covasna

- **Drumuri județene cu rol de drum național, asigurând legătura pentru orașele și localitățile turistice care nu sunt intersectate de o șosea națională:**

- **DJ122:** leagă orașul Baraolt de DN12
- **DJ113A:** leagă DN11C și Lacul Sfânta Ana.

Izocronele rutiere în raport cu reședința de județ

Municipiul Târgu Secuiesc și orașele Covasna și Întorsura Buzăului se află în interiorul izocroniei de 20-40 de minute față de municipiul Sfântu Gheorghe, iar orașul Baraolt se află în zona acoperită de izocrona de 40-60 de minute. Majoritatea localităților se află la maxim o oră de la reședința de județ.

b. Infrastructura feroviară

- **Căi ferate principale (magistrale feroviare)**
  - magistrala 400 (București - Brașov- Sfântu Gheorghe - Miercurea Ciuc - Ciceu - Deda - Dej - Baia Mare - Satu Mare - Halmeu)
- **Căi ferate secundare**
  - Brețcu - Covasna - Sfântu Gheorghe - Brașov (jud. Brașov)
  - Întorsura Buzăului - Brașov (jud. Brașov)

2.2 Distanțele rutiere față de principalele puncte de interes național

- **Distanța dintre Sfântu Gheorghe, capitală și orașele de importanță regională:**
  - Sfântu Gheorghe - București: 198 km
  - Sfântu Gheorghe - Târgu Mureș (nord-vest): 175 km
  - Sfântu Gheorghe - Miercurea Ciuc (nord): 70 km
  - Sfântu Gheorghe - Bacău (nord-est): 157 km
  - Sfântu Gheorghe - Sibiu (vest): 161 km
  - Sfântu Gheorghe - Brașov (sud-vest): 32 km
  - Sfântu Gheorghe - Buzău (sud-est): 163 km
- **Distanța de Sfântu Gheorghe la cele mai apropiate aeroporturi:**
  - Sfântu Gheorghe - Aeroportul Internațional Sibiu: 163 km
  - Sfântu Gheorghe - Aeroportul Internațional Târgu Mureș: 181 km
  - Sfântu Gheorghe - Aeroportul Internațional Cluj Napoca: 283 km

2.2. Indicatori statistici privind infrastructura județeană de transport

Lungimea totală a drumurilor publice este de 874 km, dintre care 652 km sunt modernizați (74,6%), iar 30 km cu IUR (îmbrăcăminte ușoară rutieră). Județul Covasna se plasează astfel pe locul 4 în România și pe primul loc în Regiune în ce privește ponderea drumurilor modernizate sau cu îmbrăcăminte ușoară rutieră în totalul rețelei rutiere. Densitatea drumurilor publice este de 23,6 km/100 km², sub media națională (36,2 km/100 km²).

Lungimea totală a drumurilor naționale este de 303 km, dintre care 97,7% modernizate, fiind peste valoarea națională (95,4%). Drumurile județene însumează 273 km (82,8% modernizate), iar cele comunale 298 km (43,6% modernizate).

Lungimea totală a căilor ferate măsoară 116 de km, dintre care 37,9% este electrificată, media națională fiind 37,5%.

Infrastructura rutieră la 1 ianuarie 2021

-km-

	Drumuri publice Total	din care:								Densitatea drumurilor publice la 100 km ² teritoriu
		Modernizate	Cu IUR ²	Drumuri naționale	din care:		Drumuri județene și comunale	din care:		
					Modernizate	Cu IUR		Modernizate	Cu IUR	
România	86199	40571	21112	17530	16740	635	68669	23831	20477	36,2
R. Centru	11463	6215	1638	2525	2493	25	8938	3722	1613	33,6
Covasna	874	652	30	303	296	-	571	356	30	23,6

Sursă: INS, Baza de date TEMPO

Infrastructura feroviară la 1 ianuarie 2021

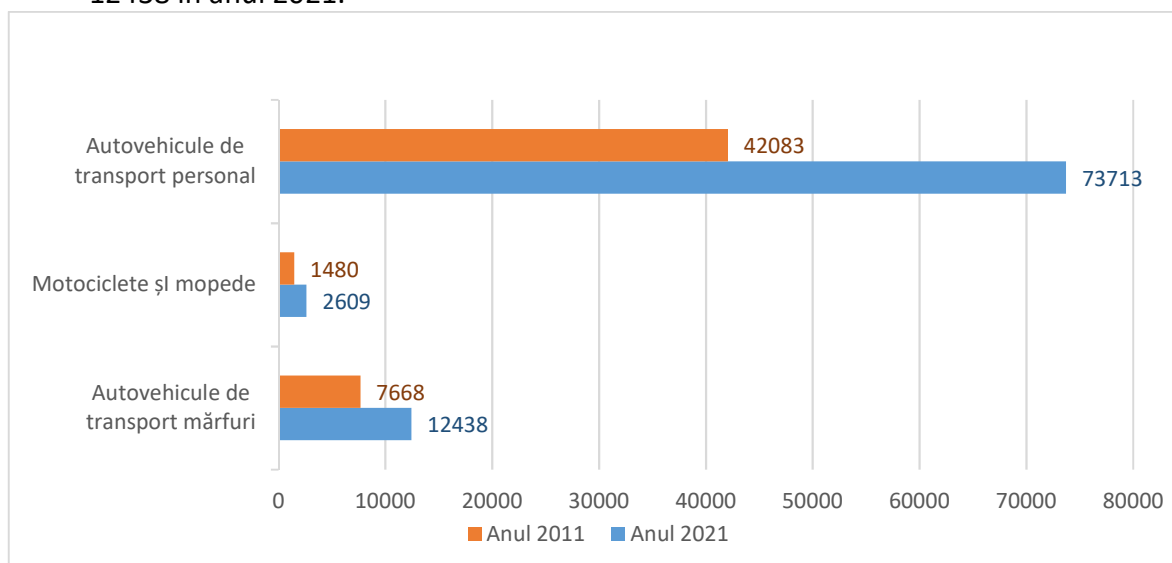
	Căi ferate (km)	
	Total	Electrificate
Regiunea CENTRU	1345	672
Județul Covasna	116	44

Sursă: INS, Baza de date TEMPO

2.4. Evoluția numerică a mijloacelor de transport rutier

În perioada 2011-2021 numărul tuturor autovehiculelor a crescut semnificativ:

- Autovehiculele de transport personal au crescut cu 75,2%, de la 42083 în anul 2011 la 73713 în anul 2021.
- Motocicletele și mopedele au avut cel mai mare procent de creștere (76,3%), de la 1480 unități înmatriculate în anul 2011 la 2609 în anul 2021.
- Autovehiculele de transport mărfuri au crescut cu 62,2%, de la 7668 în anul 2011, la 12438 în anul 2021.

² îmbrăcămintă ușoară rutieră

Rata de creștere/descreștere a autovehiculelor de transport persoane, marfă, motocicletele și motorete în 2011 față de 2021

	Autovehicule de transport persoane	Motociclete, motorete	Autovehicule de transport marfă
Regiunea Centru	43,28	42,18	41,87
Județul Covasna	42,91	43,27	38,35

Sursă: INS, Baza de date TEMPO

Rata de motorizare a județului a crescut semnificativ de la 188 autoturisme la 1000 locuitori în anul 2011 la 421 autoturisme la 1000 locuitori în anul 2021, fiind peste valoarea națională (396 autoturisme la 1000 locuitori).

	Rata de motorizare 2011	Rata de motorizare 2021
România	215	396
Județul Covasna	188	366

Creșterea puternică a numărului de vehicule rutiere de pasageri și de mărfuri într-un interval de timp relativ scurt a determinat dublarea volumului traficului de persoane și mărfuri și, în consecință utilizarea mult mai intensă a rețelei județene de drumuri.

3. Demografie

3.1 Evoluția principalilor indicatori demografici

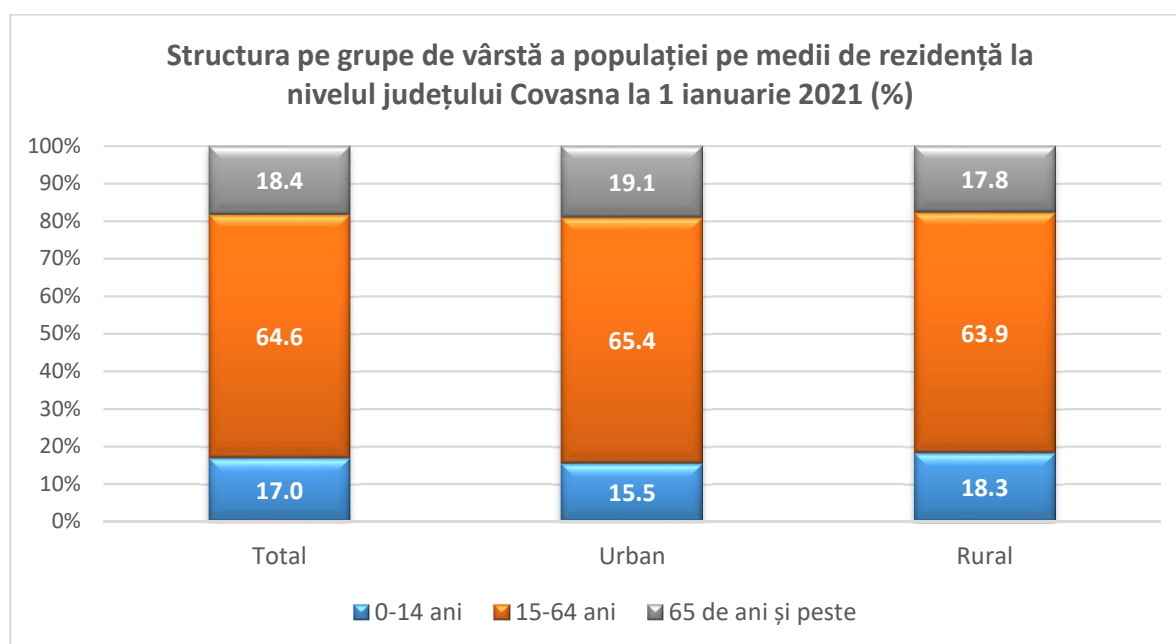
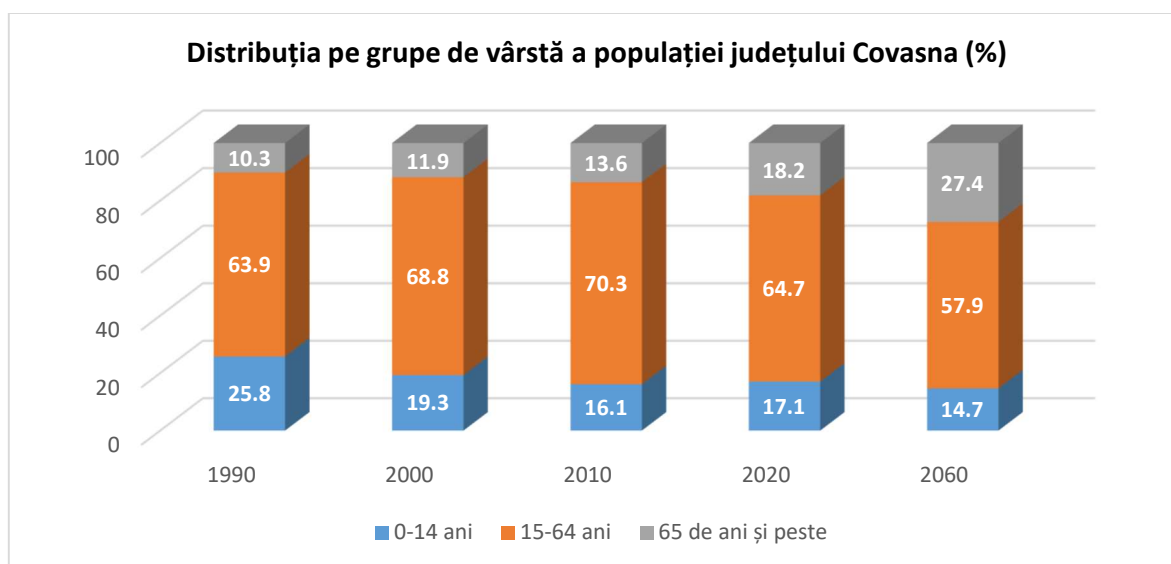
Indicatorul	UM	Județ			Regiunea Centru	România	Uniunea Europeană
		2000	2010	2020	2020	2020	2020
Populația totală	Mii persoane	230.5	222.4	200.9	2309.4	19269.5	447218.8
Ponderea populației județului la nivel regional/național	%				8.7	1.0	
Densitatea populației	Locuitori/km ²	62.1	59.9	54.1	67.7	80.8	111.9
Ponderea populației din mediul urban	%	52.0	49.8	47.2	57.2	53.9	75
Structura populației pe grupe de vârstă:							
Ponderea populației tinere (0-14 ani)	%	19.3	16.1	17.1	16.5	10.2	15.1
Ponderea populației adulte (15-64 ani)	%	68.8	70.3	64.7	64.7	70.6	64.1
Ponderea populației în vârstă (65 de ani și peste)	%	11.9	13.6	18.2	18.8	19.1	20.8
Rata natalității	‰	11.5	10.6	11	10.6	10.3	9.1
Rata mortalității	‰	10.3	10.9	12.8	12.9	13.5	11.6
Rata sporului natural	‰	1.2	-0.3	-2.8	-3.5	-4.4	-2.5
Speranța de viață	Ani	71.39	73.7	75.65	76.54	76.05	80.4
Raportul de dependență demografică	%	45.3	42.2	54.5	54.6	41.5	56
Rata îmbătrânirii demografice	‰	616.6	844.7	1067.2	1139.6	1869.8	1383.7

Cu o **populație** totală de 200,1³ mii locuitori în 2021, județul Covasna se situează pe penultimul loc în rândul județelor României. Densitatea populației este scăzută (53,9 locuitori/km² în 2021), fiind sub cea înregistrată la nivel național (80,5 locuitori/km² în 2021) și regional (67,5 locuitori/km² în 2021). **La nivelul mediilor de rezidență, în 2021 în județul Covasna, 47% din populație era în mediul urban, iar 53% în mediul rural, în ultimele două decenii observându-se o scădere a ponderii populației urbane și o creștere a cei rurale.**

³ Populația rezidentă la 1 ianuarie 2021 era la nivelul județului Covasna de 200.050 de persoane

În ultimele două decenii, populația județului Covasna s-a redus cu peste o zecime (-13,2%, în 2021 față de 2000), iar în ultimele trei decenii populația județului s-a redus cu 15,8% (în 2021 față de 1990), înregistrând un ritm moderat de declin demografic. Potrivit prognozelor demografilor din cadrul Institutului Național de Statistică, județul Covasna ar mai putea pierde 7,7% din populația actuală până în 2030 și peste un sfert până în 2060 (-26,9%). La baza acestei evoluții au stat atât scăderea natalității cât și procesul migrațional (migrația internă și externă).

Evoluția **structurii pe grupe de vârstă** pune în evidență un accentuat proces de îmbătrânire demografică, ponderea vârstnicilor mărindu-se de la 10,3% în 1990 la 18,4% în anul 2021, prognoza pentru 2060 fiind de 27,4%. În schimb, ponderea tinerilor a scăzut de la 25,8% în 1990 la 17,0% în 2021, prognoza la orizontul 2060 fiind de 14,7%. Din structura populației la nivel de medii de rezidență din prezent, se evidențiază o pondere mai mică a populației tinere din mediul urban comparativ cu cea din mediul rural.

La nivelul județului Covasna, **rata sporului natural** al populației a înregistrat valori negative în ultimele trei decenii în perioada 1992-1996, în anul 1998, în perioadele 2002-2003, 2007-2012, 2014-2020, în restul anilor valorile fiind pozitive. În 2020 rata sporului natural în județul Covasna era de -2,8‰, valori negative mai mici față de cele la nivel regional (-3,5‰) și național (-4,4‰). În 2020, în mediul urban din județul Covasna valoarea sporului natural era de -4‰, iar în mediul rural de -1,6‰.

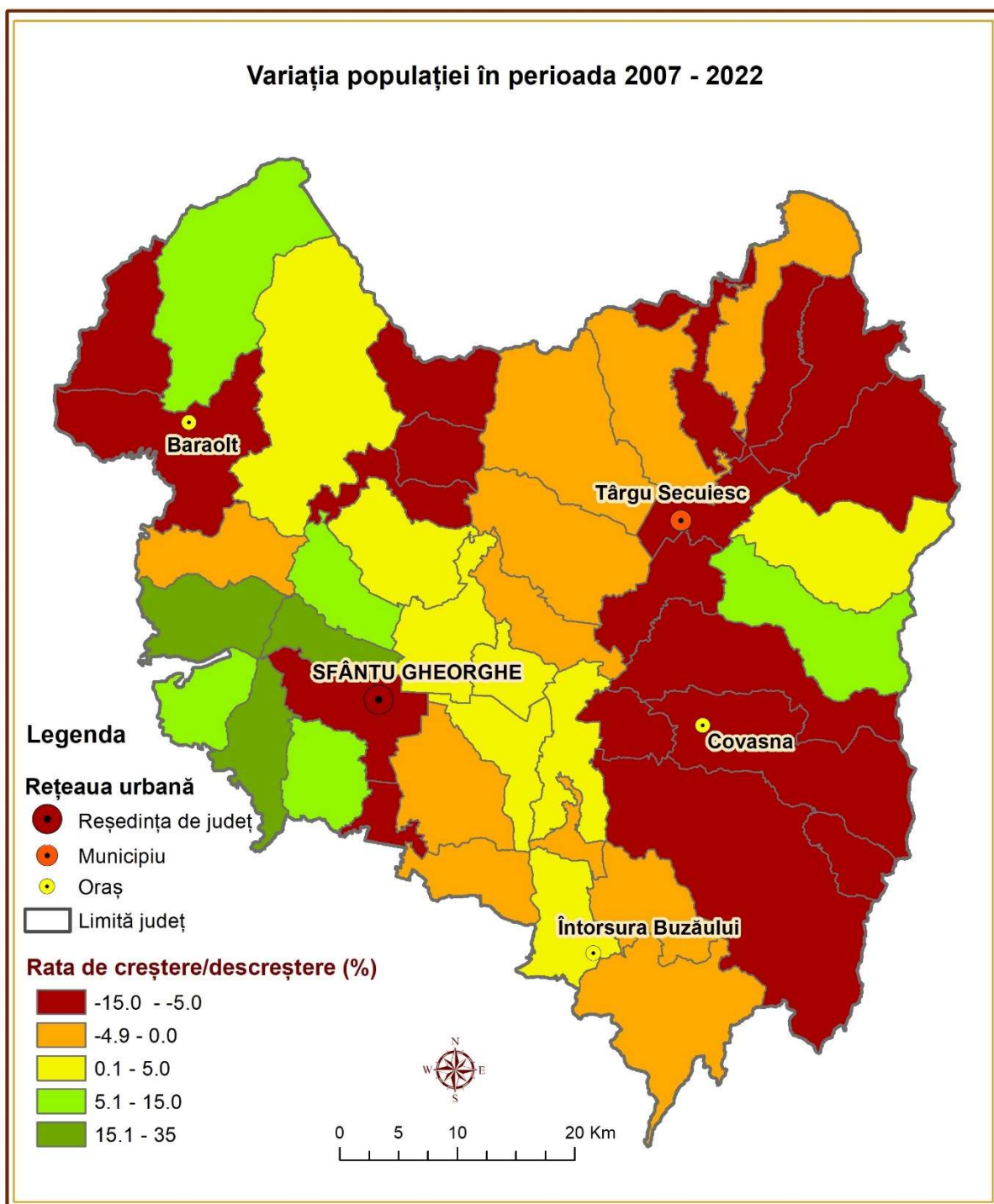
Rata natalității a avut o evoluție sinusoidală în ultimele trei decenii ajungând în 2020 la 11‰ în județul Covasna (9,3‰ în mediul urban și 12,6‰ în mediul rural), fiind mai mare față de cea la nivel național (10,3‰) și regional (10,6‰).

Rata mortalității a crescut vizibil în ultimele trei decenii ajungând în 2020 la 12,8‰ în județul Covasna (11,9‰ în mediul urban și 13,7‰ în mediul rural), fiind mai mică față de cea la nivel național (13,5‰) și regional (12,9‰).

Ca urmare a scăderii ponderii populației tinere (0-14 ani), **raportul de dependență demografică** s-a redus în perioada 1990-2010 de la 56,5% la 42,2%, însă în următorul deceniu se observă o creștere, ajungând în 2021 la 54,8%. Ca urmare a creșterii ponderii populației vârstnice se estimează că raportul de dependență demografică va ajunge în 2060 la 72,7%. Ca efect al acestor modificări ale structurii pe vârste, **rata îmbătrânirii demografice** a crescut în ultimele trei decenii de la 399,2 ‰ în 1990 la 1080,7‰ în 2021, observându-se o creștere de 2,7 ori, valoarea acestui indicator. Potrivit prognozelor demografice la orizontul anului 2060 rata îmbătrânirii demografice ar putea ajunge, în varianta medie de prognoză, la 1867,4‰, fiind sub media națională (2302,3‰). Aceste valori plasează județul Covasna printre județele cu un ritm mediu de îmbătrânire demografică din România.

În ultimele trei decenii s-a înregistrat o creștere a **speranței de viață** de la 70,71 ani în 1990 la 75,65 ani în 2020, durata medie a vieții fiind mai mică față de cea la nivel regional și național.

Analizate în profil teritorial, evoluțiile demografice mai sus amintite se desfășoară în mod diferit. Există zone cu un puternic dinamism economic și social precum cele din partea central – vestică a județului, în care numărul populației a crescut, cu excepția mediului urban. În același timp, în bazinul minier Baraolt și în multe comune din zona montană din partea nordică și estică a județului se observă un proces accelerat de îmbătrânire și depopulare.

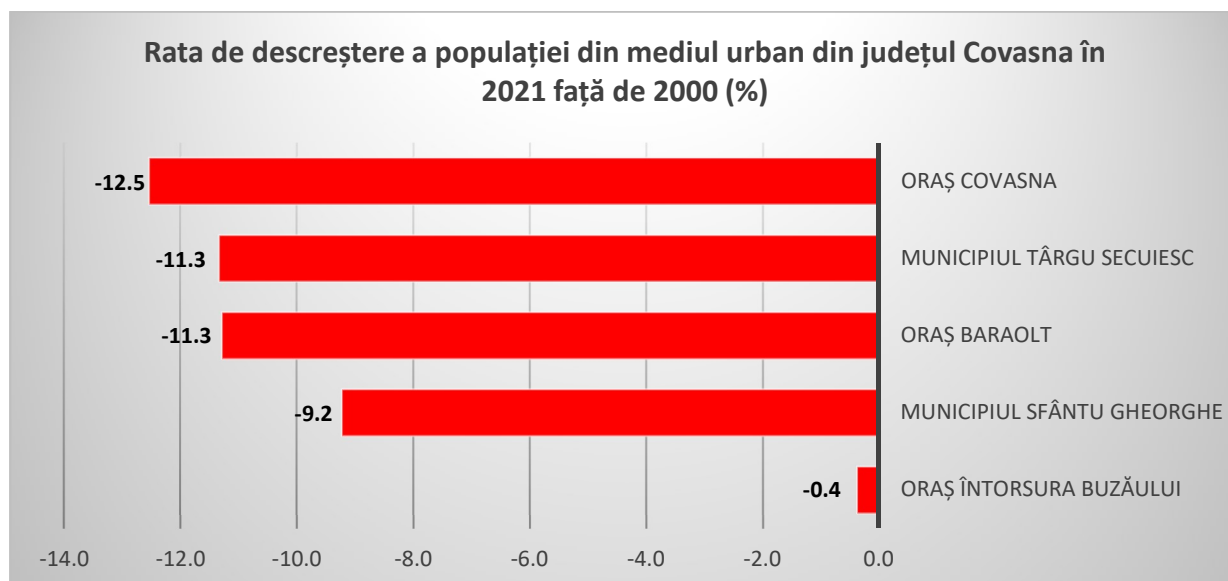
3.2. Populația la nivel de localitate

Rata de urbanizare la nivelul județului Covasna era în 2021 de 49,6%, fiind mai mică față de cea înregistrată la nivel regional și național. Rețeaua localităților urbane cuprinde 2 municipii și 3 orașe. Dintre acestea, un municipiu are o populație mai mare de 50.000 locuitori, un municipiu are o populație puțin sub 20.000 locuitori, un oraș are o populație puțin peste 10000 locuitori, iar două orașe au sub 10000 locuitori.

Populația⁴ localităților urbane din județul Covasna la 1 iulie 2021

Total județ	224009
Total mediul urban	111230
MUNICIPIUL SFÂNTU GHEORGHE	62739
MUNICIPIUL TÂRGU SECUIESC	19321
ORAȘ COVASNA	10852
ORAȘ ÎNTORSURA BUZĂULUI	9341
ORAȘ BARAOLT	8977

Sursa: Institutul Național de Statistică

În ultimele două decenii, la nivelul mediului urban din județul Covasna, populația s-a redus, cele mai mari rate de descreștere, peste -10% fiind în orașul Covasna, municipiul Târgu Secuiesc și orașul Baraolt.

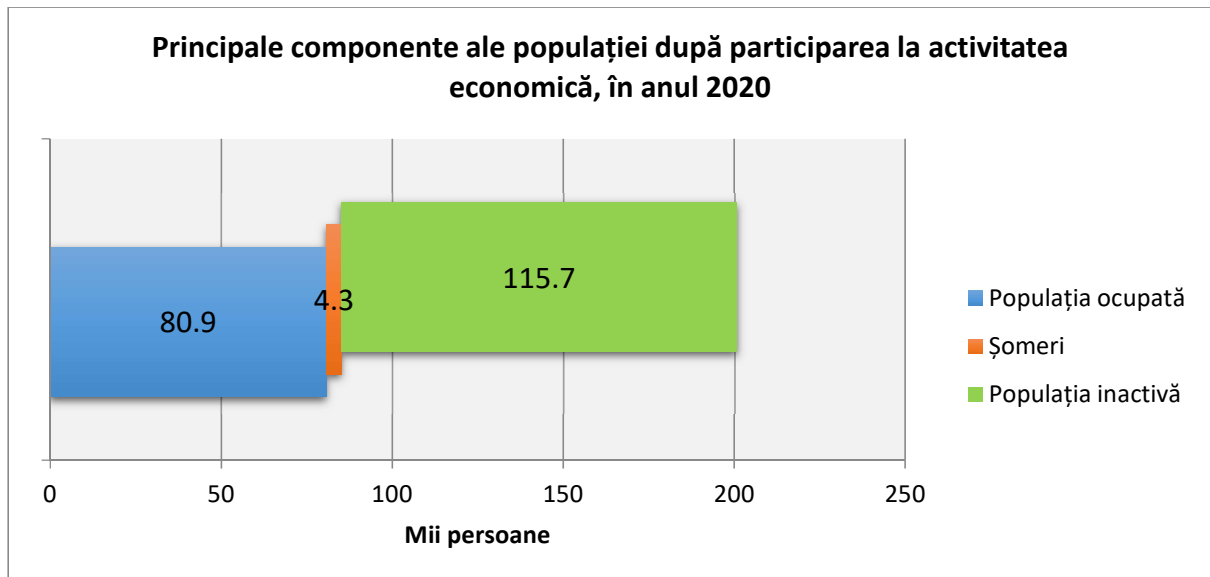
La nivelul mediului rural din județul Covasna, în ultimele două decenii, cele mai mari creșteri ale populației s-au înregistrat în comunele Vâlcele (+52,5%), Belin (+20,7%), Ilieni (+19,5%), Boroșneu Mare (+16,0%), Brăduț (+11,8%), Hăghig (+11,4%), Bodoc (+10,4%). Cele mai mari descreșteri ale populației s-au înregistrat în comunele Malnaș (-78,3%), Lemnia (-48,0%), Moacșa (-40,9%), Poian (-40,7%), Valea Crișului (-24,1%), Comandău (-16,0%).

3.3.Participarea populației la activitatea economică

Din cele 200,9 mii persoane, reprezentând populația totală a județului Covasna în 2020, **populația activă** numără 85,2 mii persoane (42,4% din total), în timp ce **resursele de muncă** însumează 125,2 mii persoane, reprezentând 62,3% din populația județului (aici fiind incluse toate persoanele în vârstă de muncă, apte de lucru precum și persoanele în afara vârstei de muncă, aflate în activitate). Diferența de **40,0** mii persoane este constituită din studenții și elevii în vârstă de muncă care frecventează cursuri de zi, femeile casnice și alte categorii de

⁴ Populația după domiciliu la 1 iulie 2021

persoane neocupate. **Populația inactivă** numără 115,7 mii persoane în 2020 (57,6% din total), fiind alcătuită din elevi și studenți, pensionarii care nu realizează alte venituri în afara pensiei, femeii casnice, copiii și adulții care nu au statut de elev, respectiv pensionar și care sunt întreținuți de familie, stat sau organizații private.

4. Economia

4.1. Indicatori macroeconomici

4.1.1. Produsul Intern Brut

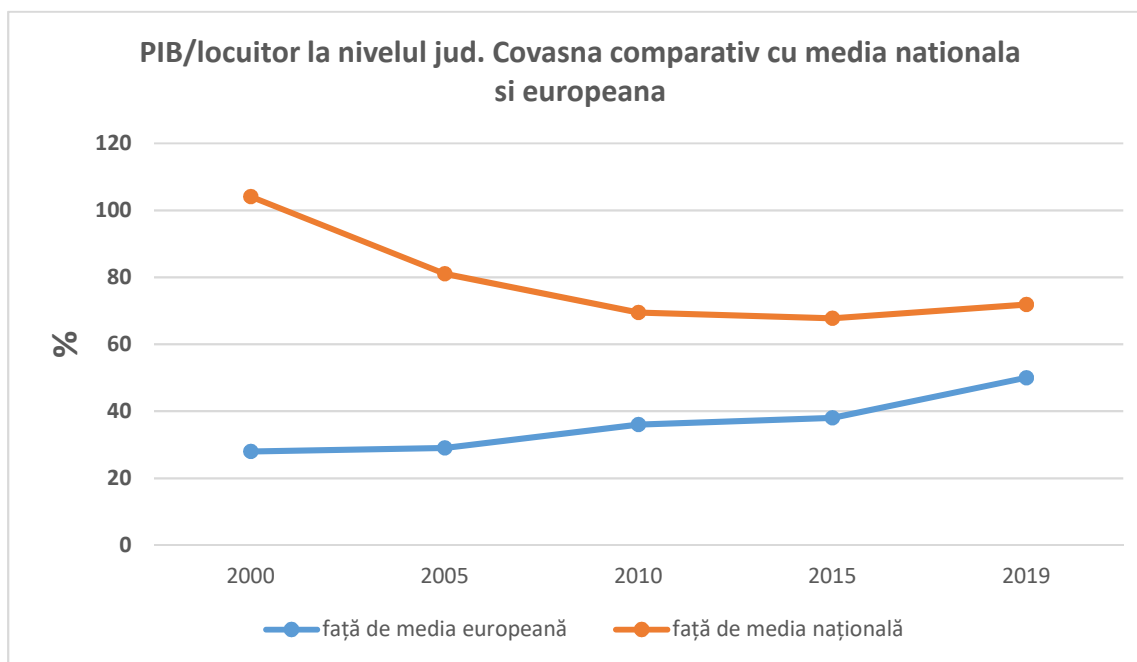
Valoarea, structura produsului intern brut al județului Covasna

	UM	2000	2005	2010	2015	2019
Produsul intern brut	Mil lei prețuri curente	877,2	2.461,64	4.020,72	5.049,81	7.966,79
Structura VAB						
 Agricultura	%	27,4	18,0	12,1	9,2	9,3
 Industria	%	32,1	31,6	41,0	33,2	29,5
 Construcții	%	2,2	3,8	4,9	5,7	5,2
 Servicii	%	38,3	46,6	42,1	52,0	56,0
PIB/ locuitor	Euro PCS	5.100	6.400	8.900	10.500	15.600
PIB/loc. în raport cu media națională	%	104	81	70	68	72
PIB/loc. în raport cu media europeană (EU27)	%	28	29	36	38	50

Sursa: Calcule pe baza datelor Institutului Național de Statistic și EUROSTAT

Produsul intern brut realizat la nivelul județului Covasna în anul 2019 însumează aproape 8 miliarde lei prețuri curente. Structura acestuia relevă predominanța sectorului serviciilor și a industriei (56% respectiv 29,5% din total), cota agriculturii fiind de 9,3% din PIB iar cea a sectorului construcțiilor de 5,2%.

Produsul intern brut/ locuitor la nivelul județului Covasna a atins 15.600 euro PCS (euro la paritatea puterii de cumpărare standard), valoare mai mică decât cea a indicatorului la nivel național (21.700 euro PCS). Comparativ cu alte state europene, PIB/locuitor la nivelul județului Covasna ajunge la doar 50% din media europeană. Acest raport a avut o creștere mai lentă comparativ cu celelalte județe ale Regiunii Centru în ultimii 20 de ani, datorită ritmului mai scăzut de creștere economică înregistrat în județul Covasna.

Evoluția structurii valorii adăugate brute (VAB) la nivelul județului Covasna

	%				
	2000	2005	2010	2015	2019
Agricultură, silvicultură, pescuit	27,4	18,0	12,1	9,2	9,3
Industrie	32,1	31,6	41,0	33,2	29,5
Construcții	2,2	3,8	4,9	5,7	5,2
Comerț, hoteluri și restaurante, transporturi, comunicații	19,1	17,5	10,0	18,8	20,9
Intermedieri financiare, tranzacții imobiliare, închirieri și activități profesionale	8,2	13,5	12,3	16,6	13,6
Administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială	11,0	15,6	19,8	16,6	21,5

Sursa: Calcule pe baza datelor Institutului Național de Statistică

În perioada 2000-2019 structura valorii adăugate brute, pe activități economice principale a județului Covasna a suferit o serie de modificări majore. Agricultură și silvicultură și-au redus ponderea în valoarea adăugată brută la nivel județean de la 27,4% în 2000 la 9,3% în 2019, în timp ce ponderea industriei a scăzut mai puțin de la 32,1% la 29,5%. Proportia construcțiilor s-a mărit în aceeași perioadă de mai mult de 2 ori. Ponderea domeniului "Comerț, hoteluri, transporturi și comunicații" a avut oscilații de aproximativ 10 puncte procentuale în această perioadă. Creșteri notabile și continue ale contribuției la formarea valorii adăugate brute s-au înregistrat în cazul sectorului „Administrație publică, învățământ, sănătate”.

4.1.2. Investițiile străine directe

Județele României în funcție soldul ISD la 31.12.2020

Județul	Valoarea ISD (milioane euro)	Poziția	Județul	Valoarea ISD/locuitor (euro/locuitor)
București	48713	1	București	26542,9
Ilfov	5876	2	Ilfov	12072,1
Timiș	4579	3	Timiș	6486,6
Brașov	2668	4	Brașov	4820,1
Prahova	2579	5	Sibiu	4535,3
Cluj	2101	6	Prahova	3619,9
Mureș	1884	7	Mureș	3533,5
Sibiu	1820	8	Alba	3161,7
Constanța	1804	9	Cluj	2960,9
Argeș	1521	10	Constanta	2684,0
Dolj	1334	11	Arad	2652,0
Arad	1103	12	Argeș	2645,1
Alba	1024	13	Olt	2319,6
Bihor	1023	14	Sălaj	2148,2
Olt	904	15	Dolj	2146,7
Maramureș	710	16	Bihor	1826,1
Galați	708	17	Satu Mare	1720,9
Satu Mare	570	18	Maramureș	1548,1
Iași	515	19	Tulcea	1535,7
Hunedoara	456	20	Galați	1415,4
Buzău	451	21	Covasna	1404,6
Sălaj	451	22		
Dâmbovița	442	23		
Suceava	420	24		
Giurgiu	363	25		
Ialomița	333	26		
Bacău	329	27		
Călărași	299	28		
Tulcea	295	29		
Covasna	283	30		

Sursa: BNR

Conform datelor publicate de către BNR, județul Covasna ocupa a **30-a poziție la nivel național în ce privește soldul investițiilor străine directe (ISD)** la finalul anului 2020. Cu o valoare de peste 283 milioane de euro, investițiile străine din județul Covasna reprezintă 0,3% din valoarea investițiilor străine de la nivelul României, respectiv 3,3% din valoarea investițiilor străine din Regiunea Centru. În ceea ce privește investițiile străine pe locuitor, cu o valoare de 1404,6 euro/locuitor, județul Covasna se situează sub media regională (3662,5 euro/locuitor) și sub media națională (4505,3 euro/locuitor), ocupând a **21-a poziție la nivel național prin prisma acestui indicator.**

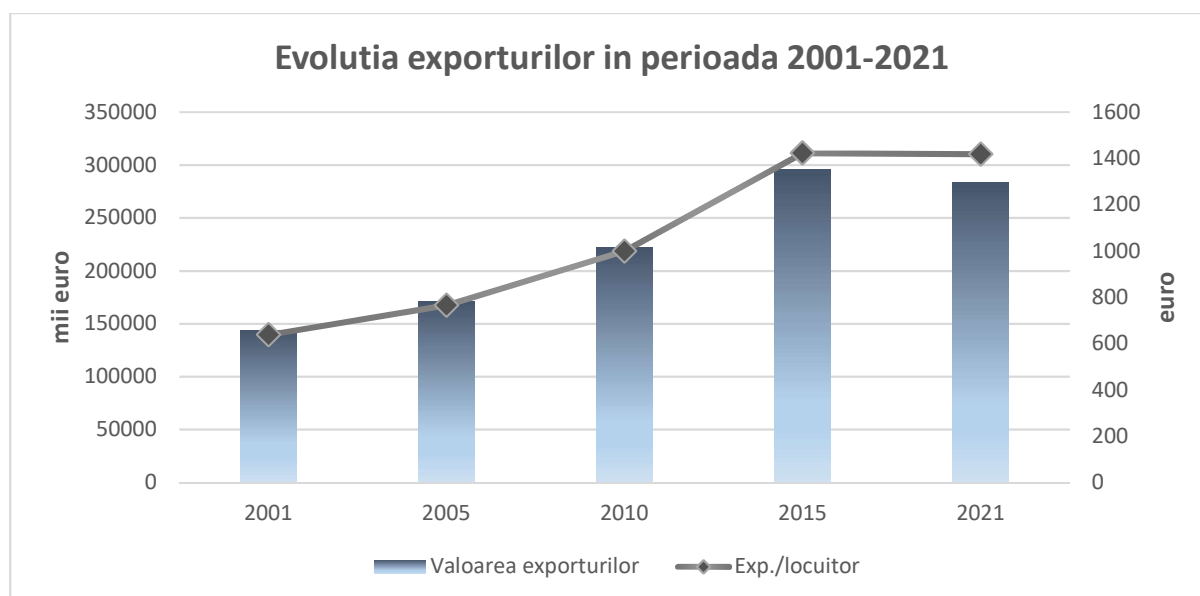
4.1.3. Exporturi

	UM	2001	2010	2015	2021
Valoarea exporturilor	mii euro	144105	222381	295449	283793
Ponderea în exporturile României	%	1,1	0,6	0,5	0,4
Exporturi/ locuitor	euro	638	1000	1423	1419

Sursa: Institutul Național de Statistică

Exporturile de mărfuri joacă un rol important în dezvoltarea economică a județului Covasna. Principale mărfuri exportate în anul 2021 au fost confecțiile textile și articole din acestea (36,6%), animale vii și produse animale (17,6%), produse din lemn, exclusiv mobilier (11,1%) și mașini și echipamente electrice (10%). Mobilierul, mijloacele și materiale de transport, materialele plastice și din cauciuc dețin ponderi mai mici dar semnificative în exportul județului (sub 5%). Exporturile județene au crescut de aproape 2 ori între 2001 și 2021, ajungând la aproape 284 milioane euro.

Ponderea în exporturile naționale s-a redus de la 1,1% în 2001 la 0,4% în 2021, ceea ce arată o dinamică mai lentă urmată de exporturile județului Covasna comparativ cu evoluția la nivel național. Valoarea exporturilor pe locuitor a crescut constant în perioada 2001 – 2021, valoarea acestora crescând de la 638 euro/locuitor la 1419 euro/locuitor, cu toate acestea județul Covasna se plasează sub media națională care în anul 2021 era 3890 euro/locuitor.

4.2. Profil economic sectorial

Chiar dacă ponderea industriei în totalul valorii adăugate brute și în ce privește ocuparea forței de muncă la nivel județean s-a redus în ultimii 15-20 ani, industria își păstrează locul important în ansamblul economiei județului Covasna. Cea mai mare parte a volumului de investiții economice s-a îndreptat spre industrie, aceasta fiind totodată principala sursă de

exporturi. Deși numeric predomină întreprinderile de mici dimensiuni, cea mai mare parte a producției industriale este realizată de întreprinderile mari și mijlocii.

În prezent, industria alimentară (lactate, prelucrarea cărnii), industria textilă, industria lemnului și industria de fabricare a hârtiei și cartonului sunt pilonii principali ai industriei județului Covasna și asigură în prezent peste 65% din exporturile județului. Industria alimentară, bazată pe materiile prime locale sau provenind din alte județe, beneficiază de o piață de desfacere la nivel național dar și internațional (animalele vii și produsele animale reprezintă 17,6% din exporturile județene) și este parte a unor lanțuri valorice dezvoltate la nivel regional. Activități cu o lungă tradiție în județ, industria textilă și industria lemnului, deși în ultimii ani înregistrează o scădere a contribuției la formarea produsului intern brut, rămân două subramuri economice importante la nivel județean, atât prin prisma cifrei de afaceri realizate cât și a locurilor de muncă asigurate.

Ponderi semnificative în ultimii ani înregistrează și unele activități din sfera serviciilor (transporturile rutiere, comerțul cu amănuntul și comerțul cu ridicata) și din construcții.

4.2.1. Industrie și servicii

Activitățile reprezentative pentru județul Covasna în anul 2020:

Clasa conform CAEN rev. 2	CA anuală (milioane lei)	Ponderea în totalul CA județeană (%)
1051 Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor	808,0	11,4
4941 Transporturi rutiere de mărfuri	580,0	8,2
4711 Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	391,4	5,5
4120 Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	233,5	3,3
1413 Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	310,3	4,4
4632 Comerț cu ridicata al cărnii și produselor din carne	218,4	3,1
2562 Operațiuni de mecanică generală	183,6	2,6
4531 Comerț cu ridicata de piese și accesorii pentru autovehicule	182,7	2,6
4673 Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare și de încălzire	182,6	2,6
1721 Fabricarea hârtiei și cartonului ondulat și a ambalajelor din hârtie și carton	156,7	2,2

Sursa: ONRC

Principalele firme cu sediul în județul Covasna (după cifra de afaceri):

- Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor: **FABRICA DE LAPTE BRAȘOV S.A. (LOCUL 3 la nivel național în activitatea respectivă), COVALACT SA (LOCUL 6 la nivel național în activitatea respectivă)**

- Comerț cu ridicata al cărnii și produselor din carne: **"BERTIS" SRL (LOCUL 7 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Comerț cu ridicata de piese și accesorii pentru autovehicule: **NEXXON SRL (LOCUL 13 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Fabricarea hârtiei și cartonului ondulat și a ambalajelor din hârtie și carton: **DUNAPACK RAMBOX PRODIMPEX SRL (LOCUL 6 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp): **PRODUCTIE ZARAH MODEN SRL (LOCUL 5 la nivel național în activitatea respectiva)**, **READY GARMENT TECHNOLOGY ROMANIA S.R.L. (LOCUL 9 la nivel național în activitatea respectiva)**, **NEW-FASHION SA (LOCUL 16 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Operațiuni de mecanica generală: **WALOR RO SRL (LOCUL 4 la nivel național în activitatea respectiva)**, **ZAMBELLI METAL SRL (LOCUL 9 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun: **LUCIFER SRL (LOCUL 46 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Transporturi rutiere de mărfuri: **"HOPE SPED" SRL (LOCUL 57 la nivel național în activitatea respectiva)**, **CROSS CARGO LOGISTICS S.R.L. (LOCUL 68 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare: **"COMPACT" SRL (LOCUL 31 la nivel național în activitatea respectiva)**, **"OREX IMPORT-EXPORT" SRL (LOCUL 75 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Producția și conservarea cărnii: **BERTIKRIS SRL (LOCUL 22 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor: **"VALDEK IMPEX" SRL (LOCUL 51 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Activități de telecomunicații prin rețele cu cablu: **COMBRIDGE SRL (LOCUL 6 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Fabricarea articolelor de ambalaj din material plastic: **PACCOR ROMANIA S.R.L. (LOCUL 19 la nivel național în activitatea respectiva)**
- Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale: **CONSTRUCTII CONICO SRL (LOCUL 137 la nivel național în activitatea respectiva)**

4.2.2. Agricultura

Județul Covasna dispune de un potențial agricol semnificativ. Terenurile arabile însumează peste 83 mii hectare, pășunile aproape 61 mii hectare, fânețele peste 41 mii hectare. Terenurile arabile sunt localizate cu precădere în partea centrală a județului, constituită din întinsa depresiune a Brașovului și în luncile râurilor. Solurile se încadrează în clasa de fertilitate medie și în mai mică măsură în clasa de fertilitate ridicată, iar condițiile de climă permit cultivarea majorității cerealelor, furajelor, legumelor și plantelor tehnice. Județul Covasna se numără printre cei mai importanți producători de cartofi și sfeclă de zahăr la nivel național, cultura acestor plante având aici condiții ideale de dezvoltare. Suprafața ocupată de

livezi s-a redus semnificativ, la sub jumătate, în ultimii 20 ani, în prezent fiind de aproximativ 600 hectare. Suprafața ocupată de păduri este de peste 165 mii hectare.

Utilizarea terenurilor

	-ha-			
	2000	2005	2010	2014*
Suprafața agricolă totală, din care:	186416	186289	186139	185939
• Terenuri arabile	86331	83787	83305	83151
• Pășuni	65009	60727	60931	60915
• Fânețe	33814	40731	41311	41281
• Vii	0	0	0	0
• Livezi	1262	1044	592	592
Păduri	166342	165161	165161	165161
Ape	3266	3055	2971	2971
Alte terenuri	14956	16475	16709	16909

Sursa: Institutul Național de Statistică

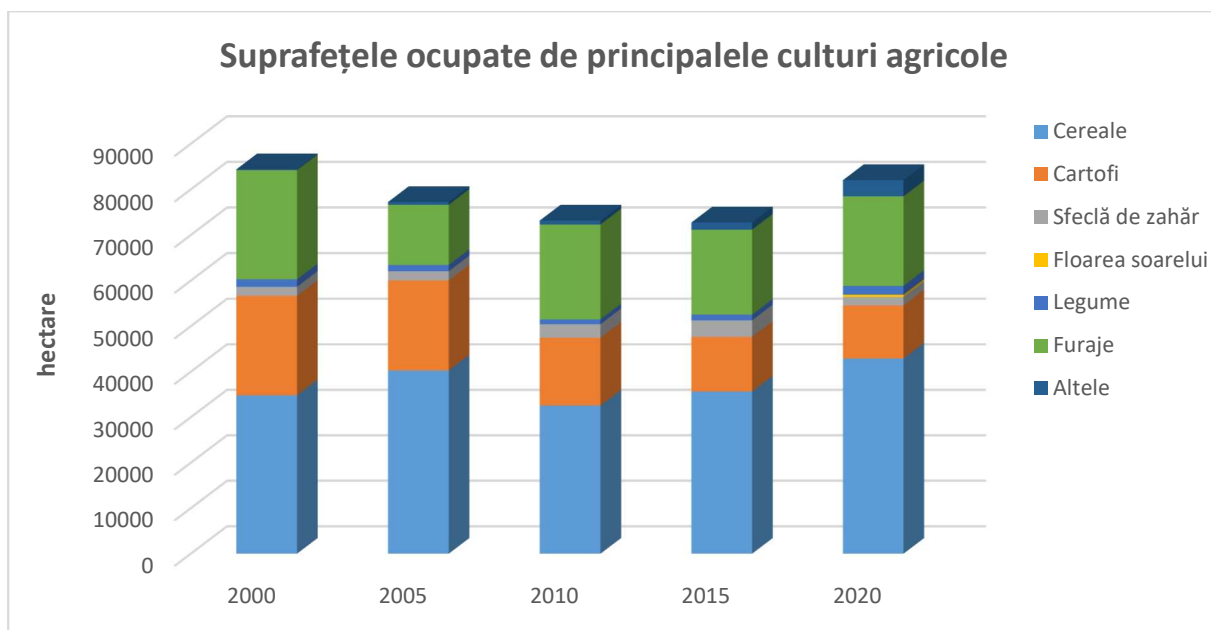
Pana la finalizarea acțiunii de cadastrare a tarii, de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, seriile de date sunt blocate la nivelul anului 2014.

Suprafața arabilă cultivată a oscilat în ultimii 20 de ani, în anul 2020 aceasta reprezintă aproape 97% din suprafața totală a terenurilor arabile, ponderea fiind mult peste media națională. Predomină cultura cerealelor – 52% din total urmate de furaje –24% din suprafața cultivată și de cartofi –14%. Alte suprafețe importante sunt cultivate cu sfeclă de zahăr și legume.

Suprafața cultivată

	-ha-				
	2000	2005	2010	2015	2020
Total, din care	84395	77243	73180	72766	82037
• Cereale	34831	40285	32595	35654	42908
• Cartofi	21860	19785	14904	12014	11657
• Sfeclă de zahăr	1949	1978	2952	3617	1846
• Floarea soarelui	0	0	0	7	499
• Legume	1658	1389	1055	1259	1960
• Furaje	23934	13199	20814	18632	19614

Sursa: Institutul Național de Statistică

Numărul de mașini și utilaje agricole este în creștere, excepție făcând combinele de recoltat. Cu suprafață medie de 16 hectare teren arabil/ tractor, județul Covasna se plasează pe unul din primele locuri la nivel național.

Parcul de mașini și utilaje agricole

	2000	2005	2010	2015	2020
Tractoare	3492	4311	4081	3832	5176
Pluguri	2429	2788	3072	3066	3155
Semănători mecanice	730	737	762	773	966
Combine pentru recoltat	1312	1523	1345	1278	1275

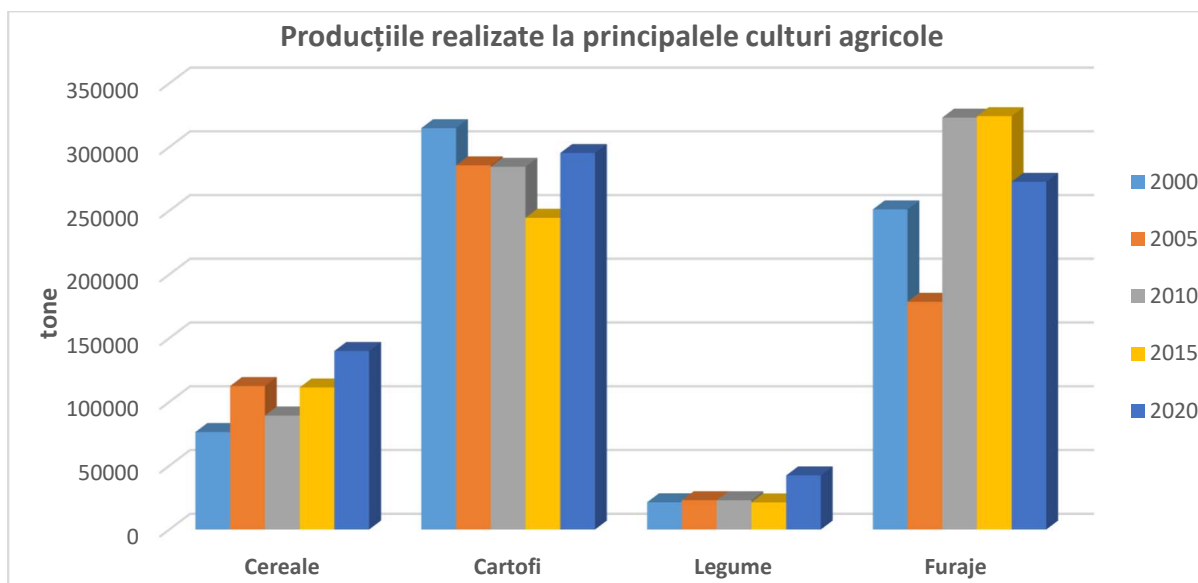
Sursa: Institutul Național de Statistică

Caracterizate prin producții la hectar peste mediile naționale la majoritatea culturilor, producția agricolă vegetală înregistrează variații importante de la un an la altul, depinzând într-o măsură considerabilă de factori climatici. În ultimii 20 de ani în județul Covasna cantitatea producției vegetale s-a aflat pe un trend ascendent în cazul tuturor categoriilor ce se regăsesc în tabelul de mai jos cu excepția producției de cartofi care s-a diminuat însă nu semnificativ.

Producția agricolă vegetală

	2000	2005	2010	2015	2020
Cereale	76396	112519	89334	111357	139979
Cartofi	314843	285639	284556	244481	295336
Sfeclă de zahăr	30266	56888	94936	141021	63196
Floarea soarelui	0	0	0	10	1032
Legume	21380	22990	22917	21271	42395
Furaje	251104	178522	323112	324256	272746
Fructe (exclusiv struguri)	5496	7874	15690	6245	9068

Sursa: Institutul Național de Statistică

Creșterea animalelor reprezintă o activitate economică importantă, zootehnia având în anul 2020 o contribuție de peste 28% din valoarea ramurii agricole la nivel județean. Efectivele de animale sunt în diminuare la porcine și în creștere la păsări și ovine iar efectivele de bovine înregistrează o revenire după scăderile din anii anteriori. În unele comunități rurale din zona de munte a județului Covasna păstoritul tradițional se menține până în zilele noastre ca o importantă activitate economică.

Efectivele de animale

-capete -

	2000	2005	2010	2015	2020
Bovine	44372	47053	35505	37687	46584
Porcine	87651	99500	54659	45028	43042
Ovine	137863	131706	165951	213601	194896
Păsări	332915	397594	401941	792243	554781

Sursa: Institutul Național de Statistică

4.2.3. Turism

Turismul beneficiază în județul Covasna de un potențial important, reprezentat de cadrul natural pitoresc, apele minerale folosite în scop therapeutic și de obiectivele sale culturale de certă valoare.

Calitatea deosebită a apelor sale minerale și factorii climatici au favorizat apariția în secolul 19 a formelor incipiente de turism balnear în județul Covasna, care s-au dezvoltat apoi în stațiuni precum **Covasna**, **Balványos**, **Malnaș Băi**, **Șugaș Băi** sau **Vâlcele**. Stațiunea Covasna este una din cele mai importante stațiuni balneare din România fiind recomandată pentru tratarea bolilor aparatului cardiovascular, bolilor dermatologice, bolilor aparatului digestiv, bolilor endocrine, ale aparatului locomotor etc. În ultimii ani stațiunile din județ au intrat într-un proces de modernizare necesar pentru a putea valorifica importantul potențial al turismului balnear din zonă.

Pe teritoriul județului Covasna se găsește rezervația științifică **Mestecănișul de la Reci**, rezervație complexă, cu cea mai mare întindere din județ, situată în lunca Râului Negru. Zona protejată cuprinde un complex de mlaștini eutrofe, populate de o serie de specii rare, relice glaciare.

Dezvoltarea turismului cultural se bazează pe valorificarea în scop turistic a unor obiective cultural – istorice de valoare, situate cu precădere în municipiul **Sfântu Gheorghe** (cel mai important dintre acestea fiind Muzeul Național Secuiesc, instituție ce are în componență 9 secții) sau în municipiul **Târgu Secuiesc** (oraș cu un pitoresc centru istoric și un muzeu al breslelor), dar și în localități rurale precum **Ghelința** (biserică romano-catolică cu fresce datând din secolul al 14-lea). Printre obiectivele de interes turistic se numără și **calea ferată forestieră de la Comandău** și **Planul înclinat** din Covasna (monument tehnic unicat în Europa).

Evoluția principalilor indicatori ai activității turistice

	UM	2000	2005	2010	2015	2021
Capacitate de primire existentă	locuri	3541	3664	3638	5582	5033
Capacitate de primire în funcțiune	mii locuri-zile	1046,6	976,9	962,6	1369,6	1342,0
Număr sosiri	mii	67,8	54,0	60,9	88,8	131,7
Număr înnoptări	mii	489,6	490,9	409,2	481,6	468,3

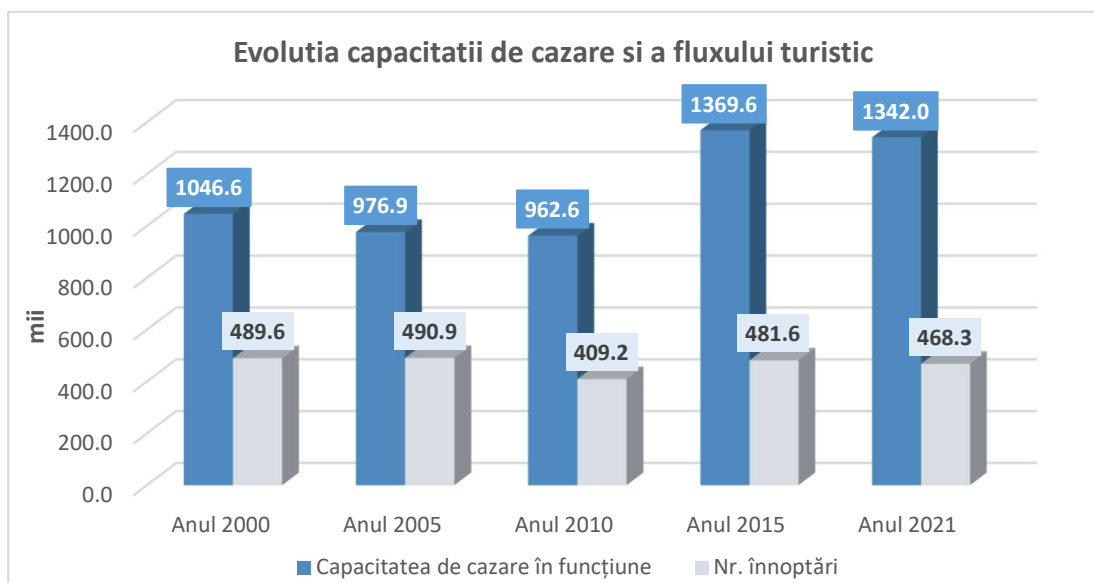
Sursa: Institutul Național de Statistică

Capacitatea de primire la 31 iulie 2021 cuprindea 3541 locuri în 106 unități de cazare (67 dintre acestea fiind pensiuni turistice sau agroturistice), majoritatea dintre acestea fiind unități noi sau recent modernizate.

Dat fiind faptul că, în Covasna, predomină turismul balnear ar fi de așteptat ca durata medie a sejurului să fie de aproximativ o săptămână, aceasta este doar de 3,6 zile.

Fluxul turistic, evidențiat de numărul de sosiri (turiști cazați) se situează pe un trend ascendent însă în ceea ce privește numărul de înnoptări trendul este ușor descendent, ceea ce arată că investițiile doar în infrastructura de cazare nu sunt suficiente și este necesar un efort suplimentar în vederea menținerii interesului turiștilor și diversificarea formelor de turism și a oportunităților de petrecere a concediului în vederea prelungirii sejurului turiștilor.

4.3. Indicatori privind mediul antreprenorial

4.3.1. Dinamica antreprenorială

Indicatori privind evoluția întreprinderilor familiale, persoanelor fizice autorizate și întreprinderilor active

	Întreprinderi familiale (nr.)	Persoane fizice autorizate (nr.)	Întreprinderi active (nr.)	Întreprinderi active la 1000 locuitori (nr./1000 loc.)
Anul 2005	1255	3640	4039	18,0
Anul 2010	291	3420	4102	18,4
Anul 2015	248	3485	3672	17,7
Anul 2020	211	3807	4517	22,4

Numărul întreprinderilor familiale a scăzut mult în perioada 2005-2020, în schimb numărul întreprinderilor active și al persoanelor fizice autorizate au avut o tendință de creștere, creșterea fiind de 12%, respectiv 5%. Raportat la 1000 locuitori, numărul de firme active (22,4) se situează atât sub media regională (31,9) cât și sub cea națională (32,3) în anul 2020.

Întreprinderile active din județul Covasna, după activitatea principală și clasa de mărime, în anul 2020

	Total	din care			
		0-9 sal.	10-49 sal.	50-249 sal.	peste 250 sal.
Total	4517	4033	416	59	9
Agricultura, silvicultura și pescuit	247	206	39	2	0

Industria extractiva	12	5	7	0	0
Industria prelucrătoare	579	438	101	34	6
Energie electrică și termică, gaze și apă	18	11	4	1	2
Construcții	412	365	43	4	0
Comerț	1264	1147	110	6	1
Transport și depozitare	422	385	30	7	0
Hoteluri și restaurante	265	233	28	4	0
Informații și comunicații	177	165	12	0	0
Intermedieri financiare și asigurări	59	57	2	0	0
Tranzacții imobiliare	88	84	4	0	0
Activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport	647	621	26	0	0
Învățământ	53	51	2	0	0
Sănătate și asistența socială	78	76	2	0	0
Activități de spectacole, culturale și recreative	80	75	4	1	0
Alte activități de servicii	116	114	2	0	0

Sursa: Institutul Național de Statistică

Notă: *Întreprinderea activă este entitatea care, din punct de vedere economic este activă (în perioada de observare), respectiv realizează bunuri sau servicii, înregistrează cheltuieli și întocmește bilanț contabil.*

La finele anului 2020, în județul Covasna existau 4517 firme active, 89,3% dintre acestea încadrându-se în clasa microîntreprinderilor, 9,2% în clasa întreprinderilor mici, 1,3% în cea a întreprinderilor mijlocii și doar 9 firme (0,2% din total), se situau în categoria întreprinderilor mari.

Predomină firmele având ca activitate principală comerțul (28% din total), urmate de cele din sectorul Activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport (14,3%) și de cele din Industria prelucrătoare (12,8%).

6 din cele 9 firme mari, cu peste 250 salariați, activează în industria prelucrătoare, 2 în sectorul producerii și distribuției energiei electrice, a apei și a gazului și una în domeniul comerțului.

Exceptând sectorul producerii și distribuției energiei electrice, a apei și a gazului, industria extractivă și prelucrătoare, hoteluri și restaurante, agricultură și construcții celelalte domenii înregistrează ponderi ale întreprinderilor mici și microîntreprinderilor de peste 90% din numărul de firme la nivel de ramură.

4.3.2. Principalii indicatori economico-financiari

Cifra de afaceri, investițiile nete și personalul unităților locale active din industrie, construcții și servicii, la nivelul județului Covasna, în anul 2020

	Cifra de afaceri (mil. lei)	Investiții nete (mil. lei)	Investiții nete la 1000 lei cifra de afaceri (lei)	Personal (nr.)	Productivitatea muncii (mii lei)
Total	8326	285	34	28792	289,2
Industria extractivă	84	3	36	216	388,9
Industria prelucrătoare	3014	74	25	11129	270,8
Energie electrică și termică, gaze și apă	159	9	57	1001	158,8
Construcții	435	19	44	2356	184,6
Comerț	3328	70	21	6788	490,3
Transport și Depozitare	667	45	67	2523	264,4
Hoteluri și restaurante	141	14	99	1494	94,4
Informații și Comunicații	182	19	104	634	287,1
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	212	23	108	1786	118,7
Învățământ	10	1	100	136	73,5
Sănătate și asistență socială	34	4	118	223	152,5

Sursa: Institutul Național de Statistică

Notă: Sunt incluse doar entitățile comerciale cu activitate economică nefinanciară, organizate ca: societăți comerciale, regii autonome, societăți cooperatiste, societăți agricole

Cifra de afaceri totală realizată de firmele locale s-a ridicat în anul 2020 la 5,7 miliarde lei, aportul comerțului fiind de aproximativ 40%, iar cel al industriei prelucrătoare de 36,2%.

Investițiile nete realizate în anul 2020 la nivelul județului Covasna au totalizat 285 milioane lei, ramurile economice cu cele mai mari investiții fiind industria prelucrătoare și comerțul. Capitalul investit reprezintă peste 3,4% din cifra de afaceri obținută de companiile locale din industrie, construcții și servicii.

Comparativ cu cifra de afaceri la nivel de ramură, aferentă anului 2020, cele mai ridicate valori ale investițiilor s-au realizat în sectoarele hoteluri și restaurante, informații și comunicații învățământ, sănătate și asistență socială și Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor. Cu doar 21 lei investiți la 1000 lei cifra de afaceri obținută în 2020, sectorul comerțului ocupă ultima poziție în clasamentul pe domenii economice realizat în funcție de acest indicator economic.

Productivitatea muncii

Analizate strict prin prisma indicatorilor financiari, nivelurile cele mai ridicate ale productivității muncii în anul 2020 s-au înregistrat în domeniul comerțului, industria extractivă, și în sectorul informații și comunicații. La polul opus, niveluri scăzute de productivitate se înregistrează în unitățile economice din domeniul învățământului și al sectorului hotelurilor și restaurantelor.

5. Piața forței de muncă

Indicatorul	UM	Județ			Regiunea Centru	România	Uniunea Europeană
		2000	2010	2020	2020	2020	2020
Resursele de muncă	Mii persoane	142	145.9	125.2	1448.7	12216.8	
Rata de activitate a resurselor de muncă (%)	%	71.4	61.5	68.1	74.8	71.5	72.8
Rata de ocupare a resurselor de muncă (%)	%	63.5	55.3	64.6	72.4	69.1	77.1
Populația activă civilă	Mii persoane	101.4	89.7	85.2			
Populația ocupată civilă	Mii persoane	90.1	80.7	80.9			
Structura pe principalele sectoare de activitate a populației ocupate civilă							
Agricultură	%	35.4	23.2	17.2	16.2	19.9	4.0
Industrie	%	23.8	22.9	23.6	29.4	22.4	18.5
Construcții	%	1.6	3.2	4.4	7.8	8.9	6.6
Servicii	%	29.3	31.4	35.7	46.7	48.8	70.9
Numărul mediu al salariaților	Mii persoane	51.6	40.9	48.4			
Ponderea salariaților pe domenii principale de activitate							
Agricultură	%	6.3	3.0	4.3	2.5	2.5	1.7
Industrie	%	43.8	39.5	35.1	34.1	26.2	20.4
Construcții	%	2.9	5.6	6.7	7.4	8.1	5.8
Servicii	%	47.0	51.9	53.9	56.0	63.3	72.1
Ponderea salariaților în populația ocupată pe domenii principale de activitate							
Total	%	57.2	50.6	59.8	61.1	59.6	85.7
Agricultură	%	9.1	5.3	12.0	9.3	7.4	36.2
Industrie	%	94.9	70.5	72.0	71.0	69.8	94.5
Construcții	%	94.2	71.0	73.4	58.6	54.3	75.7
Servicii	%	82.7	67.6	73.1	73.3	77.2	87.1
Numărul șomerilor înregistrați	Mii persoane	11.3	9.0	4.3			
Rata șomajului	%	11.2	10	5.1	3.3	3.4	7.2
Rata de dependență economică	%	1684	1868	1544	1242	1325	1332.2

La nivelul județului Covasna, în ultimele două decenii, **resursele de muncă** au scăzut de la 142 mii persoane la 125,2 mii persoane, numărul **populației active** a scăzut de la 101,4 mii persoane la 85,2 mii persoane, numărul **populației ocupate** a scăzut de la 90,1 mii persoane la 80,9 mii persoane, iar **forța de muncă salariată**, de la 51,6 mii persoane la 48,4 mii persoane.

În 2020, la nivelul județului Covasna, **rata de activitate a resurselor de muncă** a fost de 68,1%, valoare sub cea înregistrată la nivel regional, național și european. În mod similar, **rata de ocupare a resurselor de muncă** a fost de 64,6%, valoare sub cea înregistrată la nivel regional, național și european.

Structura pe principalele sectoare de activitate a populației ocupate civile evidențiază o dinamică vizibilă în ultimele două decenii. Astfel, în perioada 2000-2020, ponderea populației ocupate civilă în agricultură, silvicultură și pescuit a scăzut de la 35,4% la 17,2%, în industrie s-a menținut la aproximativ 23%, în timp ce populația ocupată civilă în construcții a crescut de la 1,6% la 4,4%, iar cea în servicii a crescut de la 29,3% la 35,7% din total. Aceste evoluții apar mai pregnant dacă se analizează evoluțiile **structurii forței de muncă salariate**, ponderea salariaților din domeniul serviciilor fiind de 53,9% în anul 2020, în timp ce agricultura, silvicultura și pescuit dețin 4,3% din numărul salariaților. Amintim că în 2020 ponderea salariaților din domeniul industriei era de 35,1%, iar cea din domeniul construcțiilor era de 6,7%. Menționăm că ponderea salariaților în totalul populației ocupate în județul Covasna a crescut în ultimul deceniu de la 50,6% în 2010 la 59,8% în 2020.

Evoluția populației ocupate civile pe domenii de activitate a suferit modificări notabile în ultimele două decenii. Astfel, în 2020 comparativ cu 2000, populația ocupată în agricultură, silvicultură și pescuit a scăzut cu 51,4%, cea ocupată în industrie a scăzut cu 0,8%, cea în construcții a crescut cu 175%, iar cea în servicii a crescut cu 21,8%. În ultimul deceniu, în 2020 comparativ cu 2010, populația ocupată civilă în **agricultură**, silvicultură și pescuit a scăzut cu 25,9%, iar cea din **industrie** a crescut cu 3,1%, sectoarele industriale cu creșteri fiind industria prelucrătoare cu +3,4% și distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare cu +6,2%. În sectorul **serviciilor** domeniile cu cele mai mari creșteri ale populației ocupate civile, cu peste un sfert, sunt: tranzacții imobiliare (+100%), hoteluri și restaurante (+50%), activități de servicii administrative și activități de servicii suport (+50%), informații și comunicații (+40%), transport și depozitare (+30,3%), activități profesionale, științifice și tehnice (+27,3%).

Numărul șomerilor și rata șomajului au avut evoluții determinate în mare parte de ciclurile economice, cu scăderi în perioadele de creștere economică (2000-2008, 2010-2019) și creșteri în perioadele de recesiune (2008-2009). La nivelul județului Covasna, în ultimele două decenii cele mai mari rate ale șomajului, peste 10 % s-au înregistrat în 2000 (11,2%), 2009 (11,1%) și 2010 (10%), iar cea mai mică în 2019 (3,3%).

Ca o consecință a reducerii numărului persoanelor inactive și a scăderii numărului populației ocupate, **rata de dependență economică a populației** a crescut în perioada 2000-2010 de la

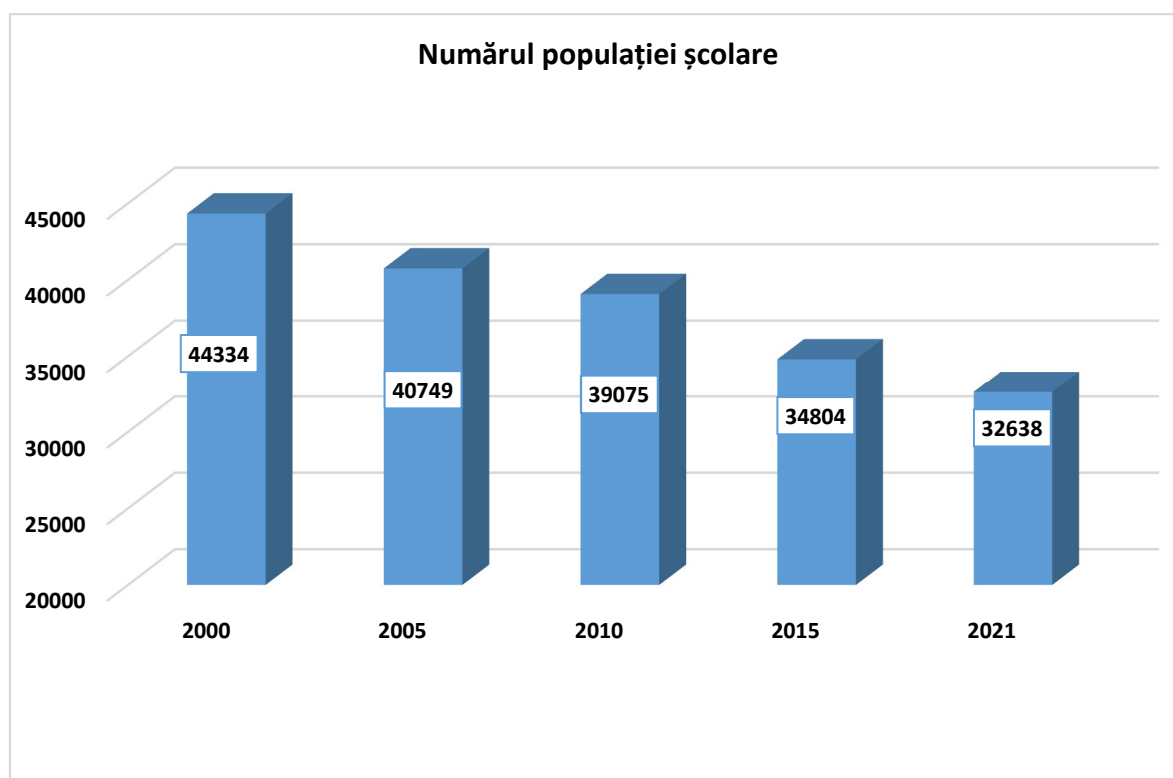
1684 la 1868 și a scăzut în deceniul următor, ajungând în 2020 la 1544. Cu toate acestea, rata de dependență economică a populației județului Covasna este semnificativ mai mare față de cea la nivel regional, național și european.

6. Infrastructura educațională, de cercetare și de sănătate

6.1. Infrastructura educațională

Potrivit datelor aferente anului școlar 2020-2021, în județul Covasna, accesul la educație pentru învățământul obligatoriu se realizează prin intermediul celor 71 școli deschise pentru învățământul de zi, seral și cu frecvență redusă: 53 școli pentru învățământul primar și gimnazial, 17 licee și 1 școală postliceală.

În perioada 2000-2021, evoluția populației școlare a înregistrat o scădere considerabilă, în primul rând ca urmare a fenomenelor demografice, respectiv de la 44 334 persoane în anul școlar 2000-2001 la 32 638 persoane în anul școlar 2021-2022.

Evoluția populației școlare⁵ a județului Covasna în perioada 2012-2021

În județul Covasna, accesul la învățământul superior este asigurat de 3 facultăți reunite în cadrul Extensiei universitare din Sfântu Gheorghe a Universității Babeș Bolyai, principalele domenii de pregătire profesională fiind: științele economice, administrarea afacerilor,

⁵ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică

administrația publică și știința mediului. În anul universitar 2020-2021, numărul total de studenți înscriși la cele 3 facultăți, în scădere de la un la altul, a fost de 328, iar cel al absolvenților de 115.

Evoluția gradului de cuprindere pe niveluri de educație⁶ la nivelul județului Covasna în perioada 2012-2020 a scăzut la toate nivelurile, cu excepția învățământului primar, unde s-a menținut la peste 93%. Scăderile cele mai pronunțate se înregistrează în cazul învățământului postliceal și universitar și în cazul ciclului 2 al învățământului secundar, cauza acestor scăderi fiind alegerea tot mai multor tineri să studieze în universități și unități de învățământ liceal situate în județe vecine.

Rata de cuprindere în învățământ, pe niveluri de educație

	2012	2020
Învățământul primar	93,5	93,7
Învățământul gimnazial	93,0	85,4
Învățământul liceal și profesional	86,8	68,2
Învățământul postliceal și universitar	12,6	5,4

Sursa: Calcule proprii bazate pe datele Institutului Național de Statistică

6.2 Capacități de cercetare

Dezvoltarea sectorului cercetare - dezvoltare - inovare este unul dintre factorii care poate potența competitivitatea la nivelul județului Covasna. Întărirea legăturii dintre mediul economic și cel de afaceri atrage dezvoltarea mai puternică a economiei bazate pe cunoaștere, propulsează activitatea clusterelor industriale și a celor bazate pe cercetare, accelerând activitățile inovative și procesul de transfer tehnologic.

Deși numărul salariaților din domeniul cercetării în județul Covasna a crescut de peste 3,5 ori în perioada 2010-2020, acesta este scăzut comparativ cu cel înregistrat în alte județe. Fondurile cheltuite pentru cercetare au înregistrat un salt remarcabil, valoarea acestora în 2020 fiind de circa 12 ori mai mare față de anul 2010.

	2010	2015	2020
Nr. de salariați în cercetare	42	73	149
Cercetători la 10 000 persoane ocupate	5,2	8,8	18,4
Cheltuieli (mii lei)	3345	3541	39754

Sursa: Institutul Național de Statistică

⁶ Rata brută de cuprindere într-un anumit nivel de educație reprezintă raportul procentual dintre populația școlară aferentă nivelului respectiv și din totalul populației cu vârstă specifică nivelului de educație respectiv

Institute și centre de cercetare

- Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Inginerie Electrică ICPECA - Incubator tehnologic și de afaceri Sfântu Gheorghe
- Fundația Provitam (Clusterul Compute, Laboratorul de Cercetare și Diagnostic)
- Chemi Ceramic SRL (Centrul de Cercetare pentru Ceramică Macroporoasă)

Sursa: UEFISCDI, platformele ERRIS, EERTIS

6.3. Infrastructura de sănătate

Un indicator care se reflectă în calitatea capitalului uman este sănătatea populației și **accesul la infrastructura și serviciile de sănătate**. Potrivit datelor statistice din anul 2021, asistența medicală spitalicească este asigurată de 4 spitale. Asistența medicală primară se realizează prin intermediul a 95 cabinete medicale de familie. Asistența ambulatorie de specialitate se realizează prin 5 ambulatorii integrate spitalelor și de specialitate. Numărul total de paturi din spital este de 1810 (9 paturi la 1000 de locuitori).

	2010	2015	2021
Nr. paturi	1789	1820	1810
Nr. paturi la 1000 locuitori	8,0	8,8	9,0
Nr. medici	378	456	453
Nr. medici la 100 000 locuitori	170	220	226
Personal sanitar mediu	1167	1272	1496
Personal sanitar mediu la 100 000	525	614	745

Sursa: I.N.S. și calcule proprii bazate pe datele Institutului Național de Statistică

Personalul medico-sanitar este de 3051, dintre care: 434 medici, 111 stomatologi, 136 farmaciști, 125 alte profesii cu studii superioare, restul de 2245 fiind personal sanitar mediu și personal sanitar auxiliar.

